

Luottamushenkilön muuttuva rooli ja merkitys – kolme pointtia

Demokratiapäivä 9.10.2018

Kuntatalo, Helsinki

Ville Pernaa

1. Luottamushenkilöiden suuri rooli

- Suomalainen kunnallinen itsehallinto on poikkeuksellisen laaja ja vahva
- Perustana vuoden 1865 kuntajako, kunnallislaki 1917 ja ensimmäiset kuntavaalit 1918
- Kuntatalous on noin puolet julkisesta taloudesta
- Kunnissa on vahva virkakoneisto
- Demokraattisessa järjestelmässä päätösvalta on kansalaisilla, jotka harrastavat kuntapolitiikkaa
- Tulevissa maakunnissa luottamushenkilön rooli on vielä suurempi, joskin harrastajien määrä saattaa vähetä ja tilalle politiikan ammattilaisia

2. Varoittava esimerkki: Kittilä

- Useimmissa Suomen noin 300 kunnasta hallinto toimii hyvin, vastuullisesti ja laillisesti, muttei kaikkialla
- Näkyvin esimerkki kunnallisen itsehallinnon ongelmista on Kittilän kunta Lapissa, josta SK uutisoanut v:sta 2014
- Tarvittiin uusi pykälä kuntalakiin: Lex Kittilä
- Nyt Suomen suurin kuntaoikeudenkäynti: syytteessä 27 luottamushenkilöä, joista 21 valittiin uudelleen v. 2017
- Lex Kittilän nojalla heistä 20 pidätettiin päätöksenteosta, yksi luopui itse vapaaehtoisesti
- Kunnat alttiita rakenteelliselle korruptiolle, kun yrityselämän ja julkisen hallinnon intressit saattavat sekoittaa: missä laillisen elinkeinopolitiikan rajat?
- Ei sähläystä tai muotovirheitä, vaan paljon vakavampaa!

3. Luottamushenkilöt elintärkeitä

- Luottamushenkilöitä tarvitaan nyt ja tulevaisuudessa
- Pitää kouluttaa luottamushenkilöitä siihen, että kuntahallinnossa ei käytetä vain demokratian mahdollistavaa valtaa vaan siellä toimitaan myös virkavastuulla, koska kunta on viranomainen
- Paikallisen itsehallinnon hyvät ja huonot puolet tulevat ilmi samassa asiassa: siinä, että päättäjä on kunnassa jokaista kuntalaista tai vaikuttajaa lähellä
- Pitää kaikin tavoin mahdollistaa se, että kuntalaiset haluaisivat jatkossakin harrastaa luottamustehtäviä
- Niissä tarvitaan kaikenikäisiä ja kuntalaisia kaikista mahdollisista taustoista, ikä- ja ammattiryhmistä
- Suomalaisia edustavat kunnanvaltuustoissa kokoontuvat valtuutetut (vrt. ”valtiopäiville kokoontunut eduskunta”)

